

Koolitatud spetsialistid aitavad vähendada perevägivalda Eestis

Koolitustsükkel LSV-teemadel Rakveres 10.-11. ja 17.-18.
veebruar 2022

Vägivallast väljujate toetamine

Margo Orupõld ja Pille Tsopp-Pagan

Iceland
Liechtenstein
Norway grants





Millest täna räägime?

- Mõisted
- Tugikeskuse tugiisik
- Tugikeskuse võimalused
- Ettevalmistus kohtuprotsessiks
- Tugiisik kohtuistungil
- Koostöö

Mõisted



- **Tugiisik** on inimene, kes tegeleb sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi vajava inimese aitamisega.
- **Tugiisikuteenus** on isiku abistamine jõustamise ja juhendamise kaudu tema kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul raske olukorraga tema igapäevases elukeskkonnas.
- **Tugiisikuteenuse eesmärk** on toetada inimesi, kes iseseisvalt ei ole võimelised mingil perioodil oma elus hakkama saama.



Tugiisikuteenus täiskasvanule

Täiskasvanu tugiisikuteenus sõltub sihtrühmast. Kliendi võimeid arvesse võttes on tugiisiku tööülesanneteks abistada klienti asjaajamisel, pakkuda talle emotsionaalset tuge, vahendada talle kogemusi või teavet jne. Tugiisik motiveerib, julgustab ja juhendab klienti konkreetsetes toimingutes või õppimises. Tugiisiku töö ei ole teha abivajaja eest toiminguid ära.

Nõuded tugiisikuteenuse osutajale

Et teenuse osutaja ja saaja koostöö oleks tõhus, peab tugiisik olema täisealine isik, kes on soovituslikult läbinud tugiisikukoolituse või kes on töötanud abivajavate inimestega. Tugiisik peab sobima abivajajaga.



Mõtleme koos



Jagunege palun paaridesse või kolmikutesse ja arutlege 10 minuti jooksul millised isikuomadused peavad olema ühel tugikeskuse tugiisikul.

Naiste tugikeskuste võimalused ohvrite toetamisel

1. Asjatundlik nõuanne lähtuvalt ohvrist ja protsessist.
2. Olemas olla ja samas märkamatuks jääda.
3. Teadmistelt samm ees, muidu abivajaja taga .
4. E-keskkondade tutvustamine

<https://www.politsei.ee/et/teenused/politseile-avalduse-esitamine.dot>

Juhendamine avalduste ja taotluste esitamisel.

5. Kogemusnõustamine.
6. Selgitada laste erikohtlemise põhitõdesid kriminaalmenetluses.

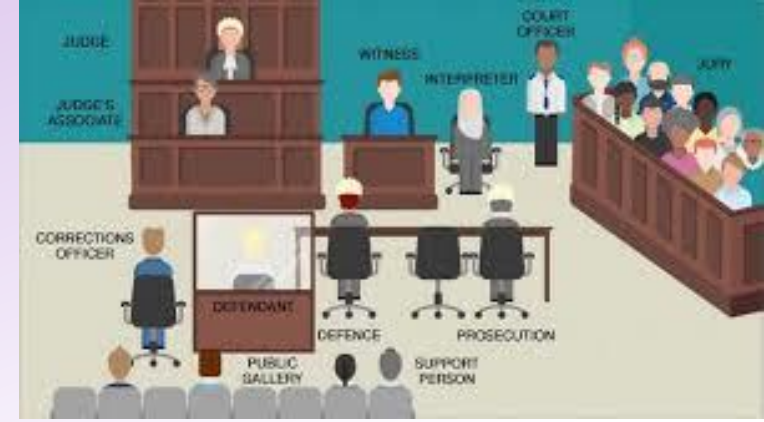


7. Turvalise keskkonna loomine ning jõustamine:

- abivajajate informeerimine nende õigustest, kohustus ja abi saamise võimalustest (krim + tsiviilhagi).
- ohvreid toetatakse emotsionaalselt.
- jõustamine vägivallaringi lõpetamiseks, psühholoogiline ja juriidiline nõustamine.
- otsustusõigus taastamine.
- kuuluvuse tunnetamine.
- arengut ja muutustega toimetulekut.

8. Sugulased, sõbrad, kolleegid.





9. Tugiisiku osalemine ja kaasatus erinevates protsessi osades.

KrMS §38 p.5 lg 3 Võtta menetlustoimingule saatjana kaasa üks tema poolt valitud isik, kui menetleja ei ole sellest põhjendatult keeldunud. [jõust. 16.01.2016]

10. Koostöö erinevate protsessi osapooltega ning osalemine koostöövõrgustikes.

11. Pikemates protsessides tugigrupis osalemine ja toetus.

(lähisuhtevägivalda puudutavate ja manipuleeriva käitumise psühholoogiliste teemade teooriaga tutvumine, enesekindluse ja toimetuleku oskuste kasvatamine, enda väljendamine ja erinevate oskuste omandamine, jne.).

KOMPETENTS

INFO

JÕUSTAMINE



JUHENDAMINE

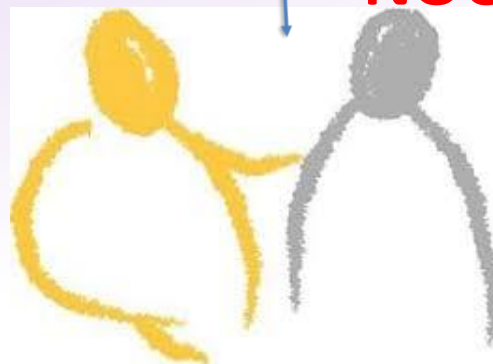


NÕUANDED

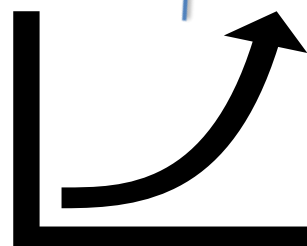
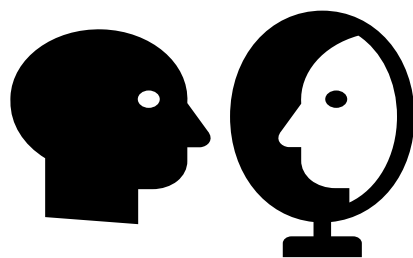


ABI

SUUND



LAHENDUSED



Abivajaja kokkuleppemenetluses



Ainult kannatanu nõusolekul, muuhulgas on kannatanul õigus anda arvamus süüdistuse ja karistuse kohta.

- Läbielatud šokk
- Uus koht, uus olukord, vöörad, ametkondlik maja, vorm
- Nõusoleku andmine, muutmine (?)
- Otsustamine süüdistuse ja karistuse kohta

Tugiisik teeb abivajaja „suureks“



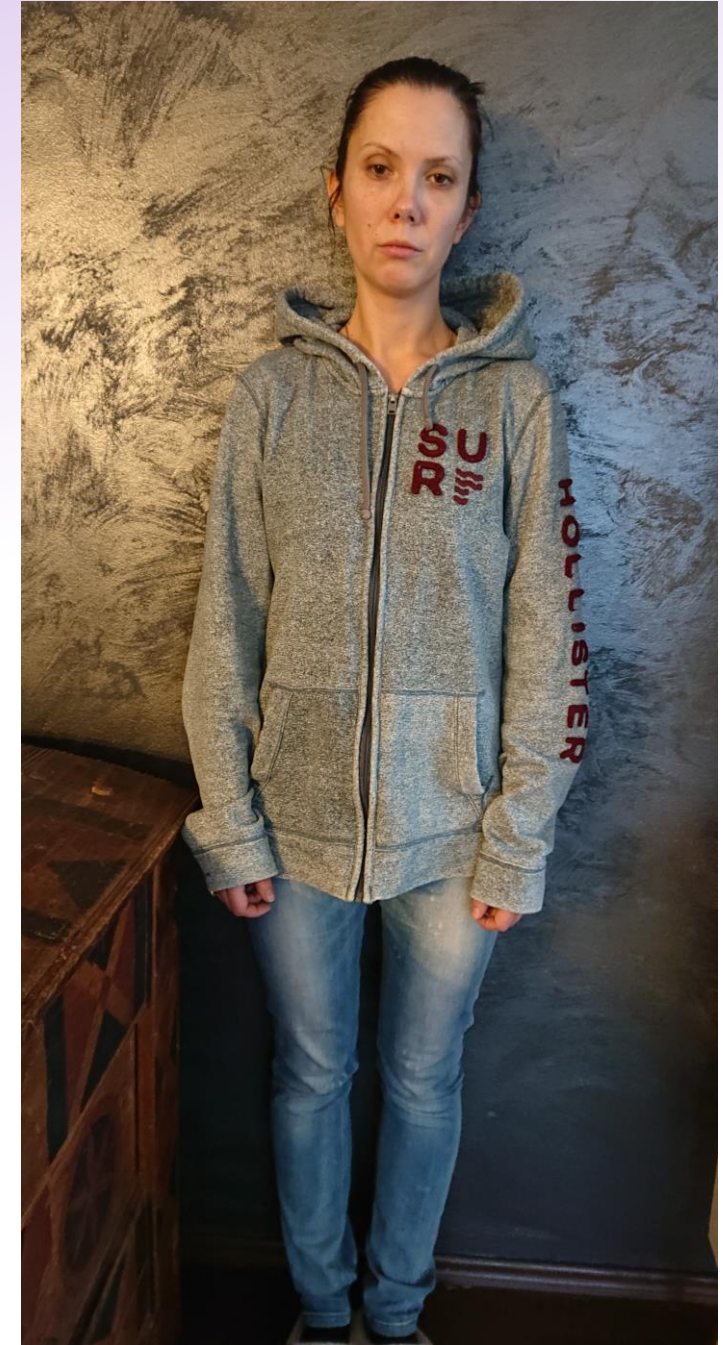
Ettevalmistus kohtuks

Õiglase info andmine (olukord, õigused, võimalused, kohustused).

- Igakülgne toetus sh. tutvumine kohtumajaga, istungi külastamine, kogemuste jagamine.
- Mentaalse ja emotsionaalse toimetuleku kindlustamine.
- Ankrud (ettevalmistatud märksõnad, silmside jne.).
- Kohtumine enne istungit.
- Pigem ära kui juurde.
- Visuaalne identiteet!!!
- **Olemasolemine !!!**



Kumb pildil olev isik on kohtus edukam ja tunneb end ka pärast kohuprotsessi enesekindlalt? Miks?



Tugiisik kohtuprotsessil

Äärmiselt oluline roll.

Ettevalmistatus.



- Vajadusel (tsiviil) eelnevalt loa küsimine
- Tugiisiku vaimne ja mentaalne korrashoid
- Julgustaja, toetaja (kotis vesi, taskurätid, kompu, jne.)
- Ankrud, märkhoiakud, silmside
- Julgus olla kaasatud, kui kohtunik seda vajalikuks peab.
- „Südametunnistus“ ja „valvekoer“
- Silub ja selgitab
- Ei koo, ei loe, ei unista vaid **OLED KOHAL !**

Õiguskaitseorganite ja spetsialistide koostöö

Kellad õigeks, ümarlauad, kiired kohvid, MARAC:

- Eesmärgile saavutamiseks ainus võimalus
- Usaldus
- Julgus, lugupidamine
- Aksepteerimine
- Motiveeritus
- Pühendumine



Täna tähelepanu eest!

Projekti “Koolitatud spetsialistid aitavad vähendada perevägivalda Eestis” rahastatakse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra perioodi 2014–2021 finantsmehhanismide programmist „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine“ (Local Development and Poverty Reduction) ning kestab 18 kuud: 01.02.2021–31.07.2022

